

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	
1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	
1.1 Τίτλος διδακτικού σεναρίου	
1.2 Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές	<ul style="list-style-type: none"> • Το γνωστικό ή τα γνωστικά αντικείμενα του σεναρίου (π.χ. Μαθηματικά Ε΄ Δημοτικού) • Η ιδιαίτερη περιοχή του γνωστικού αντικείμενου του σεναρίου (π.χ. ενότητα “Τα κλάσματα”)
1.3 Τάξεις στις οποίες μπορεί να απευθύνεται	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Κοινό:</i> σε ποια τάξη απευθύνεται • <i>Γνωστικά αντικείμενα:</i> με ποια μαθήματα συνδέεται • <i>Σύνδεση με το Α.Π.:</i> με ποιες προβλεπόμενες ενότητες του Α.Π. συνδέεται.
1.4 Συμβατότητα με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Σ.	<p>Η σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα και ιδιαίτερα οι τροποποιήσεις που κάνατε σε αυτό και πώς μετασχηματίστηκε στη συνέχεια για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της εκπαιδευτικής πράξης. (Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών, ανά γνωστικό αντικείμενο, αλλά και το Δ.Ε.Π.Σ. θα τα βρείτε αναρτημένα στον κόμβο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, http://www.pi-schools.gr/programs/depps/).</p>
1.5 Οργάνωση της διδασκαλίας & απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή	<p>Οργάνωση της διδασκαλίας Η οργάνωση της τάξης μπορεί να πάρει τρεις βασικές μορφές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>εργασία με το σύνολο της τάξης</i> • <i>ατομική εργασία</i> • <i>εργασία σε ομάδες</i> <p>Κατά την ενασχόληση με τους υπολογιστές, η <i>εργασία σε ομάδες</i> 2-4 ατόμων είναι συχνά η πιο πρόσφορη μορφή οργάνωσης. Μπορεί σε όλες τις ομάδες να ανατεθεί η ίδια εργασία ή να γίνει καταμερισμός σε διαφορετικές ομάδες (η εργασία σε μικρές ομάδες συνδέεται με παιδαγωγικές μεθόδους συνεργατικής μάθησης). Συνδυασμός των παραπάνω: για παράδειγμα, μια διάλεξη μπορεί να συνοδεύεται από εργασία σε ομάδες, η ατομική εργασία μπορεί να οδηγεί σε παρουσίαση στην ομάδα ή στο σύνολο της τάξης, κλπ.</p> <p>Γνωστικά Προαπαιτούμενα Τι γνωρίζουν οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ως προς το γνωστικό αντικείμενο • ως προς τη χρήση των λογισμικών ή των εφαρμογών <p>Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση του σεναρίου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • φύλλα εργασίας (βλ. παρακάτω) • λογισμικό • διευθύνσεις στο διαδίκτυο • έντυπες πηγές • άλλα εργαλεία, εποπτικό υλικό (π.χ. χάρτες, συσκευές, projector κλπ.)
1.6 Διδακτικοί Στόχοι	<p>Διατυπώνονται τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες) που θα πετύχουν οι μαθητές, ανάλογα με το θεωρητικό πλαίσιο, το ΑΠΣ και την αξιοποίηση των ΤΠΕ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ως προς το γνωστικό αντικείμενο • Ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών • Ως προς τη μαθησιακή διαδικασία <p>(Χρησιμοποιούμε ρήματα ενεργητικής φωνής. Βασικό: ένα ρήμα σε κάθε στόχο). Σύγχρονη τάση είναι οι στόχοι να διατυπώνονται περιγραφικά, σε μορφή κειμένου. Σ’ αυτήν την περίπτωση, καλό είναι να παρατίθενται οι στόχοι ανάλογα με τη σημαντικότητά τους (βλ. σχετ. Σενάριο Μάθησης: Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ ΜΕ ΤΟ «REVELATION NATURAL ART» - «Καλλιτέχνες της Ιστορίας», Μ. Φραγκάκη, Υλικό ΚΣΕ Ειδικό Μέρος ΠΕ60-70, σελ. 165-166 ή εδώ)</p>
1.7 Εκτιμώμενη διάρκεια	<p>Προσδιορίζεται η διάρκεια του σεναρίου σε διδακτικές ώρες υλοποίησής του.</p>
2. Διδακτική προσέγγιση	<p>Θεωρητική προσέγγιση Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται η διδασκαλία και η μάθηση. Εξηγούμε πώς το παιδαγωγικό μας σκεπτικό συνδέεται με το σχεδιασμό του σεναρίου. Αναφέρουμε τις θεωρίες στις οποίες στηρίζεται το σενάριο μάθησης που αναπτύσσουμε (π.χ. ανακαλυπτική μάθηση, εποικοδομισμός κλπ.) και μια σύντομη αναφορά σ’ αυτές.</p> <p>Μεθοδολογική προσέγγιση Στρατηγικές διδασκαλίας και μάθησης (π.χ. μέθοδος project, ομαδοσυνεργατική μάθηση, επίλυση προβλήματος κλπ.). Αναφέρουμε τη μέθοδο (ή συνδυασμούς μεθόδων) που ακολουθούμε και γιατί τις θεωρούμε κατάλληλες για την υλοποίηση του σεναρίου.</p>
2.1 Διδακτική προσέγγιση με ΤΠΕ	<p>Η “προστιθέμενη αξία” του σεναρίου με τη χρήση των ΤΠΕ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • πώς το σενάριο δίνει λύσεις • πού χρησιμοποιούνται οι ΤΠΕ στο σενάριό μας και γιατί • ποια είναι τα οφέλη από τη χρήση των ΤΠΕ και ποια τα ενδεχόμενα προβλήματα (βλ. σχετ. «Παράδειγμα Μετασχηματισμού της Γνώσης με τη Χρήση ΤΠΕ», Ν. Μπαλκίζας ή εδώ)

<p>2.2 Το προτεινόμενο σενάριο</p>	<p>Διαδικασία Περιγράφουμε τι θα γίνει στην τάξη, στο εργαστήριο κλπ., με όρους δραστηριότητας των μαθητών. Καθορίζουμε ποιες πληροφορίες θα δώσουμε στους μαθητές ώστε να μπορούν να κατανοήσουν τι ζητά το σενάριο και να τις χρησιμοποιήσουν ως αφετηρία για την εργασία τους.</p> <p>Προβληματική Σκοπός μας είναι οι μαθητές να έχουν ενστερνιστεί το σενάριο και να τους ενδιαφέρει το θέμα-πρόβλημα που θα διαπραγματευτούν, ώστε οι δραστηριότητες ανάπτυξής του να μη γίνονται μηχανικά αλλά να αποκτήσουν προσωπικό νόημα για τους ίδιους. Η μετάδοση της κεντρικής ιδέας του σεναρίου με τη μορφή ενός ανοιχτού ερωτήματος, ενός προβλήματος, μιας «αποστολής», που αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν οι μαθητές, ενθαρρύνει την αυτενέργειά τους.</p> <p>(Παρουσίαση δραστηριοτήτων με φύλλα εργασίας) Το σενάριο συχνά συνοδεύεται από φύλλα εργασίας, συνήθως σε έντυπη μορφή. Τα φύλλα εργασίας έχουν σκοπό να καθοδηγήσουν τη δραστηριότητά τους. Περιέχουν στοιχεία όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • σύντομη διατύπωση ερωτήματος, προβλήματος ή «αποστολής» που ανατίθεται στους μαθητές • οδηγίες για τη δημιουργία κατασκευών, τη διεξαγωγή πειραμάτων, κλπ. • «οδηγούς» για την διεξαγωγή της δραστηριότητας, βοηθητικές αναπαραστάσεις, π.χ.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ πίνακες ή χάρτες προς συμπλήρωση ✓ σχηματική παρουσίαση πειραματικών διατάξεων • ερωτήματα, π.χ. σύγκριση, εξαγωγή συμπεράσματος, κλπ. <p>Στα φύλλα εργασίας σχεδιάζουμε δραστηριότητες ανοικτού τύπου, δημιουργικές, διερευνητικές, που εμπλέκουν τα παιδιά στη μαθησιακή διαδικασία, έτσι ώστε μαζί με την εφαρμογή να αποτελέσουν μια ολοκληρωμένη πρόταση διδασκαλίας.</p>
<p>ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p>	<p>Περιγράφουμε και αναλύουμε στους μαθητές τις δραστηριότητες που θα μας επιτρέψουν να ολοκληρώσουμε το σενάριό μας (πλήθος δραστηριοτήτων, αναλυτικά ανά διδακτική ώρα, σύνδεση με τα εργαλεία ΤΠΕ). Δεν είναι αναγκαίο -και συνήθως δεν είναι ούτε επιθυμητό ούτε εφικτό- όλοι οι μαθητές να κάνουν την ίδια δραστηριότητα συγχρόνως.</p> <p>Τελικό προϊόν Το τελικό προϊόν μπορεί να περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ γραπτές εργασίες που καλλιεργούν την κριτική-αναστοχαστική και δημιουργική σκέψη ▪ εννοιολογικούς χάρτες ▪ πολυμεσικές παρουσιάσεις ▪ κατασκευές ▪ εκθέσεις, κλπ. <p>Είναι σημαντικό το τελικό προϊόν να μην επικεντρώνεται στην παραγωγή υλικού για την παραγωγή υλικού, αλλά να δίνεται βάρος στη μαθησιακή διαδικασία του εκπαιδευτικού ταξιδιού, στην ουσιαστική διερεύνηση, στον κριτικό αναστοχασμό.</p>
<p>2.3 Επέκταση – Αξιολόγηση</p>	<p>Επέκταση Από την εφαρμογή του σεναρίου ή από προτάσεις άλλων δασκάλων μπορεί να προκύψουν παραλλαγές στην παραπάνω διαδικασία. Έτσι εμπλουτίζεται το σενάριο.</p> <p>Αξιολόγηση <i>α) Διαμορφωτική</i> Κατά τη διάρκεια εφαρμογής των δραστηριοτήτων, γίνεται αρκετές φορές διαμορφωτική αξιολόγηση, κυρίως από τα παιδιά που συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή. Καταγράφουμε τις αντιδράσεις τους και τους χειρισμούς τους κατά την ενασχόλησή τους με τις δραστηριότητες.</p> <p><i>β) Τελική</i> Ανάπτυξη θεμάτων για εποικοδομητική συζήτηση, που αφορούν στα παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ τις επιδιώξεις του σεναρίου ▪ τα εργαλεία ▪ τη διαδικασία υλοποίησης ▪ την προσαρμογή του σεναρίου και την επεκτασιμότητά του ▪ τις δυσκολίες που μπορεί να συνάντησαν οι μαθητές κατά την υλοποίηση του σεναρίου
<p>3. Βιβλιογραφία</p>	<p>Πηγές -έντυπες και ηλεκτρονικές- που χρησιμοποιήσαμε για τη δημιουργία του σεναρίου καθώς και συμπληρωματικές πηγές που θεωρούμε χρήσιμες για την κατανόηση του σεναρίου. Ένα πρότυπο μορφής των αναφορών αυτών δίνεται παρακάτω.</p>

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Δημαράκη, Ε., (2004)**, (εμπλουτισμός, Φραγκάκη, Μ., 2006), Ανατομία Σεναρίων Μάθησης. EPICT.
- Καλκάνης, Γ., & άλ., (2007)**, Επιμορφωτικό Υλικό για το Ειδικό Μέρος του Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση των Επιμορφωτών, Ειδικότητα ΠΕ60-70, Α' Μέρος, σελ. 98-100. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Κόμης, Β., & άλ., (2007)**, Επιμορφωτικό Υλικό για την Εκπαίδευση των Επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης, Τεύχος 2Α: Κλάδοι ΠΕ60/ΠΕ70, σελ. 210-215. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.
- Φραγκάκη, Μ., (2008)**, Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Διδακτικού Σεναρίου. ΠΑΚΕ Αθήνας.